Universitätsbibliothek Paderborn

Postilla Guillermi super Epistolas et Euangelia: per totius anni circu[m]itum: De tempore/ Sanctis/ et pro defunctis

Guilelmus <Parisiensis>

Basel, 1513

VD16 E 4385

Jesum cruci affixum [et] eleuatu[m] despicacissime.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30573

Visual Library

a

Et poſt
a ſ vbi maleſa
ctores interficie
bant qui iā ha
bebant capita a carne ꝛ ca
pillis denudata. Erat aūt
iſte locus extra ciuitatē pro
malefactorib⁹ occidēdis aſſi
ſignat⁹. Et dicit Hierony
mus: ꝙ in hoc loco † ariꝰ
imolatus ſit pro iſaac.
ꝗ venerūt in locū
qui vocat caluari
a ſ nudū vulneratū: cruē
mis afflictū: ꝛ extendūt in
tantū ꝙ nulla membrorū iunctura ſuā retinuit locum: ita
etiam vt oīa oſſa enumerari poterūt iuxta illud: † Dinū
rauerunt oīa oſſa mea. i. dinumerabilia fecerunt.
b rię: ibi crucifixerunt eum. ℟. Et cū eo
crucifigūt. ℣. hinc et hinc. ℟. duos la
a ſ vt particeps reputaretur eorū ſceleribus: et ſic infama
rent nudā famā chriſti: qđ erat valde execrabile: ſed domi
nus pmiſit illud: eo ꝙ ꝓ ſcelere latronis ade voluit mori:
ꝛ vt ſic impleret ſcptura di. † Attrit⁹ eſt ꝓpter ſcelera nr̄a.
trones. vnū a dextris et aliū a ſiniſtris:
a ſ hoc fecerūt vt nequior videret latronibus: ꝛ quaſi ca
pitaneus: ſed chriſtus qui eſt mediator inter deū ꝛ homi
nes peccatores in medio voluit pati: nam medium in oībus tenet: in diuinitate ꝛ humanitate.
℣. mediū aūt ieſum. ℟. Et impleta ē

E a ¶ Et poſtꝗ vene. in locum.
Quidā deuot⁹ — Quidā deuot⁹. Hic plura habes
deuota mente ptractare oculoſqꝫ
deuotionis attollere: ꝛ attendere
quot dolores chriſto augmētant:
et videbis oparios nequā multū
eſſe occupatos: alios circa crucē
eam pforando: alios quo loco ſit
† Gen. 22. c. — immitēda: alios titulū ſcribendo:
alios clauos / funes malleos prę
parando: alios chriſtū deridēdo:
ꝛ matri ſingultāti improperādo.
Attolle iam cordis affectū: ꝛ vide
quō q̄dā improperāt dicētes: Ue
ni ſeductor / aſcende regale ſolium
† Pſ. 21. d — ꝛ thronū maieſtatis tuę congruū:
ꝛ arripiētes eum furibūdi canes:
veſtes ꝓprias vulnerib⁹ compa
ctas violēter abſtrahūt: ita vt illō
corpus elegāter formatū / nudum
totaliter ꝛ cruentatū: coram oīm
† Eſa. 53. b — populo apparuit / liuorib⁹ et vul
Ludolph⁹ F — nerib⁹ pleniſſimū. Unde ait Lu
dolphus parte. ij. ca. lxvij. O quā
tus dolor erat tibi ſanctiſſima ma
ter: cū oculis tuis aſpiceres iſta.
Triſtatur eī ſupra modū: nimio
qꝫ dolore mētis affligit: cum eum
ſic nudatū / vulneratū et diſpoſitū
videt. Accelerat igit mater: ꝛ filio ſuo approximat: ac velo capitis ſui eum cingit ꝛ ve
lat. O in quāta amaritudine eſt anima ſua: nō credo ꝙ vbū facere potuit. hec ille. Et
ſctō bonauētura in ſuis meditatiōibus a quo recepit: cōcordat ꝛ Bernardin⁹. Tamē
ex ſacra ſcriptura auctoritatē nō habet ſicut alia multa: an ſic factū ſit neſcio: hoc tamē
vnū noſco: ꝙ multa ſecreta bonus ieſus ſuis deuotis reuelat: nō oībus cognita: ſicut
fuit ſctūs bernardus / bonauētura / vincētius / bernardinus / franciſcus et ceteri plures
aliı̄: nō eī deuotorū feruor ꝛ ſacra meditatio contēnenda eſt. Aſpice ergo diligenter
iam in cruce parata / quō rabidi canes rapiūt ieſum ꝛ ꝓſternunt duriſſime: deponētes
ꝛ femoralia: ne aliq̄d ſolatiū haberet: ipſe autē manſuetiſſim⁹ heros vltro brachia ape
ruit: locis quantū poteſt aptat clauorū. Affigit clauo obtuſo: rumpunt venę manuū:
caroqꝫ per claui violentiā in medio manuū eripitur: pariter manus leua trahitur: ampliatur foramen dexterę: ſic extenſus affigitur leua: peruenit ad pedes: qui ad ſpaciū
palmę nō poterant cōtingere foramē inferius: aptant carnifices funes: attrahunt vio
lenter: totū corpus miſere lacerat. O q̄tus dolor: ſentiri poteſt: dici nō pōt. Affixus
ergo ꝛ extēſus erigit in altū. Et crux ꝓceps cū totius corpis graui pondere trib⁹ clauis ſuſtētato: lapidi ad hoc diſpoſito imittit: ſic ꝙ oīa vulnera iterū ꝛ in maiori quātitate aperiunt ꝛ renouant: fluūtqꝫ vndiqꝫ ſacratiſſimi ſanguinis riuuli.
Ambroſi⁹ — b ¶ Et cum eo crucifigūt. Amb. lib. x. ſup Lucā ait: Refert igitur cōſiderare qua
lis aſcēdat: nudū video: talis ergo aſcendat qui ſeculū vincere parat: vt ſeculi adiumēta nō querat. Uictus eſt Adam qui veſtimēta queſiuit: vicit ille qui tegumenta depo

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

A a ſ in qua ſcriptura innuit euāgeliſta nihil fortuitu in chri
ſto eueniſſe:ſed ſm diuinam preordinationem que etiam
prophetis eſt inſerta.
ſcptura que dicit:† Et cūm iniquis de/
putat⁹ eſt. J. Milites ergo. R. crucifi
a ſ ⁊ in cruce leuaſſent.
gentes eū. M. poſtq̄. J. crūcifixiſſent
a ſ habuit em̄ chriſt⁹ plura veſtimēta:ideo receperunt pal
liū qd̄ chriſtus portauit iuxta morē patrie: ⁊ fecerunt duas
partes: ⁊ laneā camiſiā ſubtus ad carnē ꝓ tertia pte: ⁊ ca/
ligas cū caputio ꝓ quarta parte.
eū ăcceperūt. R. et diuiſerūt veſtimen
a ſ .i. fortuitā fecerūt electionē. b ſ .i. iacētes: c ſ q̄tuor
partib⁹ de q̄bus dixit:tū Auguſtinus dicit:ꝙ nō miſerunt
ſortē ꝓ illis ptibus:ſed miſerunt ſortem ſup eis:intellige
veſtimentis:quis tolleret tunicā inconſutilē: ⁊ concordat ly/
ra: ⁊ dicūt ꝙ ſcptura ad hoc dicit: ⁊ ſup veſtē meā miſerunt
ſortē:ſed poſſumus etiā intelligere ꝙ miſerūt ſortē p talos
iaciendo ſup aliquam veſtem chriſti:quid q̄s de omnibus
tollat non eſt magna vis. Accipe quod vis. d ſ ſcʒ ex for
tuna ſortis.
ta ei⁹ ſōrtē mittētes:ſūp eis quid q̄s tōl
a ſ ſicut ſupius notatū eſt
leret. J. et fecērūt quattuor partes vni
a ſ quā .ſ. habuerāt adhuc reſiduā que nō eſt computata in
B ter q̄ttuor partes ꝑdictas.
cuiq̄ꝫ militi partē ēt tunicā:erat autē tu/
a ſ .i. ope reticulato factā nō arte ſutoria aſſutā:ſʒ ope ma
nuū virginis deſupius vſq̄ꝫ ad inferius contextam.
nicā incōſutilis deſup contexta p totū.
a ſ quia nō erat conueniens ad ſcindendum ꝓpter filoꝝ re
ſolutionem. b ſ 16.q.7.c.ſicut domino.
Dixērūt ergo ad inuicē:nō ſcindāmus
a ſ .i. cōmittamus fortune q̄s totam tunicā accipiat.
eam:ſed ſortiamūr de illa cuius ſit:vt
a ſ q: hoc etiā factū eſt ex diſpoſitiōe diuina ꝓpter myſteriū
q: ſignificat dilectionē dei ⁊ ꝓximi:q̄ ſuper oīa eſt ſeruan/
da:quam ſi q̄s ſciderit peribit:vel vnitatē eccl'ie permanſu
ram in perpetuū ſciderit peribit pariter.
ſcriptūra impleret. M. ⁊ quod dictum
a ſ ſcʒ dauid b ſ id eſt diuiſerunt.
eſt p ꝓphetaʒ dicēntē. J. † Pārtiti ſunt
a ſ .i. palliū tunicellā caligulas cū caputio. b ſ .i. tunicā
incōnſutilē. c ſ .i. iecerūt vel fecerūt caſualē experiētiam.
vēſtimēta mea:et in vēſtē meā miſērūt
a ſ id eſt in hoc facto ſcʒ diuiſionis veſtimētoꝝ per milites
impleta eſt ſcriptura predicta.
ſortē. Et militēs q̄dē hec fecerūt. M.
a ſ ſcʒ iuxta crucē irridētes ieſum ⁊ cuſtodiētes q̄diu viue
ret:ne q̄s ſolueret eum ⁊ raperet
et ſedēntes obſeruabāt eū. J. Scripſit a

ſuit. Et talis aſcendit q̄les nos au C
ctore deo natura formauit. Talis
in paradiſo homo prim⁹ habita/ † Eſa. 53. d
uerat. Talis ad paradiſuʒ homo
ſecūdus intrauit. Et vt nō ſibi ſo/
li ſed oibus vinceret:manus extē/
dit/quo oia traheret ad ſe: vt no/
do mortis exuto/iuga fidei ſuſpē
ſa/celeſtibus ea q̄ prius erant ter/
rena ſociaret. Hec Ambroſius.
a ¶ Scripſit aūt titulū pila.
Quidā deuot⁹. O vere deuotus Quidam deuotus
⁊ ſalutaris titul⁹ innocētis mortꝫ
chriſti ieſu. Hūc fugiunt diaboli:
hūc amplectunt̄ oēs deuoti: ꝓfe/
cto q̄ ſe iſto titulo de nocte ſigna/ † Ps̄. 21. d
uerit:paſſioniſq̄ꝫ domini recorda/
tus fuerit:dicendo ex corde cōtri/
to: Dn̄e mi propter amaritudinē
paſſionis tue ꝓpici⁹ eſto mihi pec
catori: neq̄ꝫ diabolus/neq̄ꝫ mors
eterna ꝑualebit huic homini iſta
nocte. Vn̄ legit̄ de quodā deuo/
to:qui ſe ſiue ponēs ſe dormitū ſi D
ue exurgēs:illo ſe titulo fronte cō
ſignauit/cū paſſionis chriſti medi
tatione. Quo mortuo/ inuēt⁹ eſt
hic titulus aureis litteris ſcript⁹
in frōte ei⁹. Erat aūt titul⁹: Jeſus
naçaren⁹/rex iudeoꝝ. O admira/
bilis:oīpotens ⁊ ineffabilis titul⁹
glorie:non tu pilate iudex iniuſte
hūc iuſticie titulū dictaſti ex te: vꝫ
ſi tu ex te eū feciſti: deriſorie hunc
feciſti: quē tn̄ nō ex te ſcriptū reli/
quiſti quē ſcripſiſti: q: ipm̄ tripli/
ci famatiſſimarū linguaꝝ ſtilo cō/
ſcpſit. Judei nēpe habebāt ſacer/
dotiū ⁊ theologiā. Greci induſtri
am ⁊ philoſophiā:latini vero im † Ps̄. 21. d
periū et monarchiā. Chriſt⁹ ergo
qui ſūmus ſacerdos erat ſm ordi
nē melchiſedech: iuxta illud: Tu Ps̄. 109. a
es ſacerdos in eternū ſm ordineʒ
melchiſedech: qui pro nobis ob/
tulit in odorē ſuauitatis hoſtiam
placatiōis deo patri/ſummamq̄ꝫ
theologiā ſm rem ipam: q̄ ipſe ē
poſſidet:nā de⁹ verus:ſm autē ꝙ

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

E hõ ſummã theologiã ſpeculatiuã
oia in verbo intuẽs: ſummã theo-
logiã practicã pleniſſime cõtinet:
ideo prima dictio ieſus cõgruẽtiſ-
ſime in titulo triũphali chriſti con
ſcribit: cũ dñs ꝛ ſummus ſit ſacer
dos. Greci inſuper florebãt in ſtu-
dio ſapiẽtię ſup oẽs totius mundi
ptes. Chriſt⁹ aũt ſummi pris ſapi
entia ꝛ ſciẽtia/imagoqȝ expreſſa: q̃
ſua ſciẽtia oẽs elenchos ſophiſti-
cãqȝ artẽ diaboli ꝑpulchre demõ-
†Exo.3.d. ſtrauit cõfutauitqȝ: vt arte ſic ars
deluderet: vñ fructus ꝓdiret innu
merabilis: q̃obrẽ nõ ab re in titu-
†Mat.1.b lo naçarenus collocat: vt ſicut Je
†Joã.1.a ſus liberationẽ et ſalutationẽ: ſic
†mat.23.a naçarenus fructificationẽ florige-
†Mat.2.a rã importaret. Romani ſiue lati-
†Joã.18.g ni qui imperio et monarchia glo-
†Apo.16.c rioſi fuerãt: nõ poterãt hui⁹ mag-
nifici tituli exptes manere: vñ non
lõge poſt ſub piſcatoris hamo an
nuloqȝ ſubagẽdi: vt chriſt⁹ dñs do
minãtiũ/rex regũ: vnus eſſet dñs
vniuerſalis: appoſuit pilatus/rex.
Pš.2.b Vñ ait ꝓpha in ꝑſona chriſti: Ego
cõſtitutus ſum rex ab eo ſup ſion
montẽ ſctm̃ eius: p̃dicans p̃ceptũ
ei⁹. Ne ꝓpter montẽ ſion ſolis iu-
deis eũ regẽ q̃ſi diceret ꝯſtitutũ:
ꝯtinue ſubiecit: Dñs dixit ad me:
fili⁹ me⁹ es tu: ego hodie genui te:
poſtula a me ꝛ dabo tibi gẽtes he
reditatẽ tuã: ꝛ poſſeſſionẽ tuã ter-
minos terrę. Quã poſtulationem
poſtea edixit/ dicẽs: Jgnoſce illis
qꝛ neſciũt quid faciũt. Vñ ſequit
ꝙ licet oim rex ꝛ dñs ſit Chriſtus
tamẽ ſpecialiter iudeorũ.i. cõfiten
tium per fidẽ verã/in illis habitat
per gratiam: ꝛ eos gubernat atqȝ
poſſidet: ideo gẽtes poſſeſſiõis ap-
ponitur in titulo iudeorũ.

a ſ.i. Triumphalẽ continentẽ cauſam ꝛ ordinẽ triumphi.
Memorialẽ continentẽ memoriã chriſti crucifixi. Precon/
alem cõtinentẽ laudẽ gloriãqȝ victorie. b ſ quia roma-
nis erat mos ſcribere ſuper cruces ꝛ ponere cauſam mor-
tis crucifixi: propter quod pilatus fecit ſcribi titulum ꝛ po-
ni ſuper crucem.

ſcripſit autem titulum pilatus: et poſuit ſuper

a ſ.i. in tabula cruci ſup caput chriſti affixa pauliſꝑ amota
a capite. b ſ ieſu crucifixi.

crucẽ. M. ſup caput ei⁹ cauſam ipſius

a ſ.i. mortis.

ſcriptam. J. Erat autem ſcriptum. M.

a ſ Jn hoc oſtenditur chriſti diuinitas/cũ dicit: hic eſt. vnde
dicit: †Qui ẽ miſit me ad vos.i. ille q̃ ex ſe habet neceſſita
tem eſſendi: qđ ſoli deo cõpetit. b ſ Jn hoc notat ſũmi
ſacerdotij dignitas. qui inter populũ ꝛ deũ debet eſſe recõ
ciliator ꝛ mediator: qđ maxime chriſto conuenit in noie ie-
ſus: qꝛ qꝛ ſaluũ fecit ppl̃m ſuũ a peccatis eoꝝ. c ſ Jn hoc
notat ſummi magiſterij ſublimitas: qꝛ ſua ſapiẽtia †illu-
ſtrauit oẽm hominẽ venientẽ in hũc mundũ: ideo nomen
magiſterij cõuenit chriſto. †vñ: vn⁹ ẽ magiſter vr̃ chriſtus
d ſ Jn hoc notat regalis maieſtas que eum iam natũ con
ſecuta eſt. vñ: †Vbi eſt qui nat⁹ eſt rex iudeorum: hũc titu
lum non potuit relinquere iam moriendo; †qꝛ rex ego ſũ.
Et hic eſt rex iudeoꝝ: vt ioãnis teſtimoniũ impleatur. Et
alibi: †habebat in veſtimento ꝛ femore eius ſcriptũ: Rex
regum ꝛ dominus dominantium.

Hic eſt ieſus naçarenus/rex iudeorũ.

a ſ.i. aliqualiter amote.

Erat autem ſupſcriptio ſcripta ſup eum

a ſ nã ex iſtis tribus famoſis linguis multi venerũt ad fe-
ſtiuitatẽ paſchalẽ: vt oẽs poſſent hũc legere titulũ: qꝛ eum
rex ꝛ dñs ac ſaluator omnibus hic fuit affixus.

litteris grecis/ hebraicis/ et latinis. J.

a ſ ab hora ſexta vſqȝ ad veſpertinã: nã tres horas viuus ꝛ
tres defunct⁹ pendebat in cruce: a ſexta vſqȝ ad nonã tres: a
nona vſqȝ ad veſpertinã horam tres. Nota ꝙ chriſt⁹ poſt
meridiẽ expirauit/que eſt nona: ideo nona fit cõmunit ho-
ra duodecima.

Hunc ergo titulũ legerũt multi iudeo-

a ſ ideo facilis patuit acceſſus ꝛ receſſus ad crucem ꝛ ciui-
tatem: vnde iam fama multũ murmurauit contra hunc
titulũ: quod murmur peruenit ad aures pontificũ: vel ma
gis credo p̃ncipes inuidia inueterata reaccenſa: mon ſũt vt
irent ad preſidem: ꝛ iſtud verius cenſetur.

rum: quia prope ciuitatem erat locus
vbi crucifixus eſt ieſus. Dicebant er-

a ſ rogando ꝛ ꝓmittendo adierunt pilatum multis ꝑſua-
ſiuis orationibus petierunt: ꝑſuadentes vt titulum dele-
at: aut aliquid ſuperaddat.

go pilato pontifices iudeorum: Noli

a ſ En in omnibus nituntur maledicti iudei chriſti famã odoriferã opprimere. Credunt enĩ poſſe ve
ritatis oraculũ falſificare: qui non poſſunt pilati ſcriptionẽ mutare. Dicit enĩ ieſus: Rex ſum ego. Er-
†Matth. go iſte titulus non poteſt deleri: †quia celũ ꝛ terra tranſibunt: verba autẽ mea non peribunt.
24.c. **ſcribere Rex iudeorum: ſed quia ipſe dixit: Rex ſum iudeorum:**

A a ſ ex diuina prouidentiā: qui dedit pilato in hoc conſtan/
tiam. Fuit etiam pilatus offenſus contra iudeos: propter
ea ꝙ timore fuit compulſus innocentem cōdemnare: ideo
noluit eis condeſcendere. b ſ q. di. Sicut ſcriptū eſt ſic
ſtabit: acſi aperte ex eo loqueret ſpūſſanctus illud quod di
cit: † Memoria iuſti cū laudibꝰ: ⁊ nomen impioꝝ putre/
ſcet ⁊c. Hic aūt fuit iuſtus: ſicut multotiens dixi: ergo me/
moria eius cum laudibus.

Reſpondit pilatus: Quod ſcripſi ſcri a
pſi. Et ſtabat populus expectans. M.

a ſ .i. ingredientes ciuitatem ⁊ egredientes: ſpuerunt cōtra
chriſtū cruci doloroſiſſime affixū: qḋ hodierna die faciūt iu
dei ſpuentes contra eccleſiam. b ſ putantes per hoc poſ
ſe eum ad impatientiā irritare.

Pretereūtes aūt blaſphemabāt eū mō

a ſ † Primū genꝰ illudentiū. Hec irriſio et blaſphematio
facta eſt a populo cōmuni: vt ⁊ impleret ſcriptura: † Oēs
vidētes me deriſerūt me: locuti ſunt labijs ⁊ mouerunt ca
pita. b ſ interiectio deridētis / inſultantis vel increpantis

uentes capita ſua / ⁊ dicētes: Vach qui

a ſ .ſ. ſicut dixiſti te poſſe deſtruere / ⁊ i triduo reedificare.
b ſ illud eīm fecit chriſtus quo corpus propriū deſtruebat
voluntaria morte.

deſtruis templuꝫ dei / et in triduo illud

a ſ .ſ. ſi potes templum deſtruere ⁊ reedificare: fac ergo te
liberum vel ſaluum: quod minoris potentie eſt tres cla/
uos extrahere.

B **reedificas. R. Saluū fac temetipſum**

a ſ tu dixiſti filiꝰ dei ſum: nūc ergo filij hominū te crucifi/
xerunt: quia poteris te liberare qui ſuper filios hominū te
iactaſti deſcende: deſcende nunc fili dei.

M. Si filiꝰ dei es / deſcende de cruce. b

a ſ † Secundū genus illudentiū. Ecce quantam vim ap/
ponit diabolus: qui prius totis viribus moliebat chriſto
vitā auferre: qꝛ multos liberabat obſeſſos: quoſdā cōuer/
tebat ad penitentiā: iam autem notat ſibi maius damnum
inferri p mortem eius ꝙ p ipſius vitam.

Similiter ⁊ principes ſacerdotū. L. de/

a ſ loquebatur audiente chriſto et populo in contem/
ptum eius.

ridebāt illū. R. illudētes ad alterutrū

a ſ .i. legiſperitis. b ſ ſenatoribus ⁊ iudicibus.

cum ſcribis ⁊ ſenioribꝰ dicebāt: Alios

a ſ in hoc maxima impatientia ⁊ inuidia notatur principū
quibus non ſufficiebat ꝙ per totā noctē ⁊ quaſi mediū diē
illuſiſſent chriſto: ſed qḋ inhumanū eſt iam in morte ago/
nizanti non pepercerunt.

ſaluos fecit: ſeipſum nō poteſt saluū fa

a ſ in hoc magna apparet ſtulticia diaboli cū ſocijs iudeis
qui dicūt: ſi rex ē ⁊c. q. d. ſi rex ē / relinquat ſoliū maieſtatꝭ:
relinquat ſceptrū imperij: quia † factꝰ eſt principatus ſup
humerū eius. Si rex eſt / deſinat certare pro populo ſuo:
tradatꝗ in manus hoſtium populū quē liberare venit.

cere: ſi rex iſrael eſt / deſcendat nunc de

a ¶ Reſpōdit pilatus. Qḋ. — C
Bernardinus in ſermo. de titulo — Bernar dinus
triumphali. li. de chriſtiana religi
one ait: Diuina diſpenſatiōe ſan/
citum eſt: vt hic titulus triumpha — † Prouer. .10. b.
lis ſup crucē dn̄i poneret: Jeſus
nazarenus rex iudeorū. In quo ti/
tulo tota ſpes noſtre ſalutis inſi/
nuat: ſm ꝙ triplex eſt ſpes noſtra
Prima venie. Scd̄a gratie. Ter/
tia glorie. Prima ſpes venie indi
catur cū dicit: rex iudeoꝝ .i. confi/
tentiū. Secunda pars gratie po/
nitur cū dicit: nazarenus: qui flori — † Primum genꝰ illudētium
dus interpretat. Flos enim ſpem
fructuū euidēter deſignat. Tertia
vero ſpes glorie demonſtratur in — † Ps̄. 21. b
hoc ſanctiſſimo nomine ieſus qui
ſaluator interpretat. Ipſe eīm ſo/
lus ſaluat in ſe ſperantes.
b ¶ Si filiꝰ dei es. Hugo car. — Hugo cardinalis
Nunc eſcam mordere ceperat di/
abolus humane nature in chriſto:
⁊ iam hamum quo capiebat ſen/ — D
tiebat: ⁊ ideo fauces retrahere vo
lens: mare rubrum (id eſt ſangui/
nem chriſti) ſuperinundans vide/
bat: etiam imminere in primo ſi/
bi ſubmerſionē: ⁊ ideo prouocatio/
nē eius ſuadebat. In certamine il — † Secundū genꝰ illudētium
lo ſe inferiorem conſpiciens: per
blaſphemos de pace tractabat. — Eſa. 25. d.
vnde dicit: Humiliabit gloriā eiꝰ
cum alliſione manuū eius. Gloſa
interli. Humiliabit .ſ. dominus:
gloriam diaboli: manuū eius: id
eſt operum potentia. Quia dia/ — Bonauentura i. iij. libro ſniaꝝ. diſti. 19. q. 3. ar. 1.
bolus habuit duplicem manum
ante paſſionem chriſti: ſcilicet im/
pellentem et atrahentem: vt dicit
Sanctus Bonauētura. Manus
attrahens erat poteſtas trahendi
ad limbum etiam iuſtos et quan/
tūcunꝗ ſanctos. Manus impel/
lens erat poteſtas precipitandi in
malū vel per fallaciā vel per vio/
lentiam: quia vt draco ⁊ leo tenta — † Eſa. 9. b.
bat. Et manus attractiua tāte po/
teſtatis erat: vt nullus poterat ci/

E reſiſtere: hec ei oino amputata eſt
p paſſionē chriſti. Danū aūt im/
pellentē ita fortē habuit: vt cū ma
gna difficultate poterat ei qs reſi/
ſtere: ⁊ ideo in multis regnabat: ⁊
hec poteſtas debilitata eſt p paſſi/
†Pſ.21,b onem chriſti. hec Bonauētura.
a ¶ Illudebāt autē ei. Nota
Chriſtus fuit illuſus a qttuor ho/
minum generibus/ in quattuor lo
cis/ et in quattuor tēporibus. Pri
mo a ſacerdotibus in domo prin/
†Lu.22.f cipis ſacerdotum hora matutina:
quādo velata facie/ ſputis/ alapis
afficiebāt eum dicētes: ꝓphetiça:
†Tertium Et ſignificat ſacerdotes qui ſuper
genꝰ illudē omēs ſunt exaltati: et in peccatis
tium ſacra tangunt et ſumūt/ ſic chriſtū
cōſpuentes: oculos velātes/ dicen
tes: ſanguis ⁊ caro ſumus ⁊c. Se
cūdo fuit illuſus ab herode et pri/
cipibꝰ ſuis ac exercitu: qñ alba ve/
F ſte fuit indutus et ſpretꝰ hora ter/
†Quartū tia in curia eius: ſignificat princi/
genꝰ illudē pes ⁊ iudices ac potētes qui pau/
tium peres ſpernūt eos ꝓ fatuis repu/
tant/ excoriāt: nō defendūt cū poſ/
ſent: ſed magis opprimēdi ⁊ calū/
niandi occaſionē dant. Tertio a
militibus hic: ſed precipue in pre/
torio pilati quaſi hora ſexta in ſpi
nea corona/ flagellis/ alapis/ arun
dine/ vbis iniurioſis: Aue rex iu/
deoꝝ: ⁊ ſignificat oēs tyrānos qui
affligunt vltra meritū pplm quez
Eſa.3.b tueri deberent. vnde: pplm meum
exactores ſui ſpoliauerūt. Quar/
to a populo ſub cruce et latroni/
bus in cruce hora nona quaſi mul
tis verbis blaſphemis. Et ſignifi/
cant omnes malos homines deri
dentes iuſtos et dei famulos vel
famulas. Et ꝓpter illas quattuor
illuſiones flectitur genu quater in
hebdomada penoſa/ ſm ꝙ quat/
tuor legūtur paſſiones: vt iterum
honor chriſto exhibeatur/ qui vo/
luit ꝓ malis contemptui haberi.

a ſ ſpondent mēdaciter quod nō feciſſent: quia ſecretā cor/
dium ipſis ſepius referauit: mortuos ex inferni clauſtris
reuocauit: paralyticos ſolidauit: tertia die poſtea reſurre/
xit: ⁊ non crediderūt: multo minus ſi tres clauos ſoluiſſet. E
cruce. R. vt videamꝰ ⁊ credamꝰ. M.
ei. L. ſe ſaluum faciat ſi hic eſt chriſtus
a ſ †Sperauit in dño/ eripiet eum: ſaluum faciet eū ⁊c.
in quo patet magna dementia iudeorum: qui quidem al/
legant ſcripturam que omnibꝰ nota eſt: vt illa dicatur de
impiis contra iuſtum machinantibus: et ipſis referentibꝰ
complent: deum ꝙ aperte blaſphemant/ dicendo: Liberet
eum ſi vult.
dei electus. M. cōfidit in deū: liberet
a ſ quando dixerunt: †Tu ergo es filius dei: dixit: Vos di
citis: quia ego ſum.
eū nunc ſi vult. Dixit enim quia filius
a ſ †Tertium genus illudentium fuit militum: quia prius
illuſerunt chriſto in pretorio purpura induto: iam iterum
illudunt ſibi ſub cruce nudo ⁊ crucifixo. Sacerdotes im/
properant chriſto: quia dixiſſet/ filius dei ſum: quod puta/
bant eſſe contra legem: milites autē rex iudeorum impro
perant: qui contra ceſarem.
a dei ſum. L. Illudebant aūt ei ⁊ milites
a ſ .i. libera te per tuos miniſtros ⁊ vaſallos.
dicentes: Si tu es rex iudeorum/ ſal/
a ſ †Quartum genus illudentium.
uum te fac. M. Idipſum autem et la/ b
a ſ quia primo ambo conuitiabantur: quod erat valde cō
triſtabile a tam vilibus ⁊ damnatis conuitiari: ſed poſtea
vnus viſa tanta patientia in omnibus his: ⁊ illuſtrāte gra
tia dei ⁊ viſitante penituit.
trōnes qui crucifixi erant cū eo impro/
a ſ .i. vituperabant. b ſ opprobria inferebant.
perabant ei et cōuitiabantur.

¶ Jeſus fructu/
oſe affatꝰ. Ma/
thei. XXVII.
Marci. XV.
Luce. XXIII.
Joannis. XIX.